STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY VERICI TRSTENJAK přednesené dne 28. dubna 2010[1]

Obsah

I – Úvod ..... I - 9993

II – Právní rámec ..... I - 9994

A – Směrnice 89/106 ..... I - 9994

B – Směrnice 89/686 ..... I - 9996

C – Rozhodnutí 93/465 ..... I - 9997

III – Evropská norma 795 ..... I - 9997

IV – Skutkový stav a žádost o rozhodnutí o předběžné otázce ..... I - 10000

V – Řízení před Soudním dvorem ..... I - 10002

VI – Argumenty zúčastněných ..... I - 10003

A – K první předběžné otázce ..... I - 10003

B – Ke druhé předběžné otázce ..... I - 10004

C – K třetí předběžné otázce ..... I - 10005

D – Ke čtvrté předběžné otázce ..... I - 10006

E – K páté předběžné otázce ..... I - 10006

F – K šesté předběžné otázce ..... I - 10007

G – K sedmé a k osmé předběžné otázce ..... I - 10008

1 — Původní jazyk: němčina.

VII – Právní posouzení ..... I - 10009

A – Obecně ..... I - 10009

B – K první předběžné otázce ..... I - 10010

C – Ke druhé předběžné otázce ..... I - 10014

D – Ke třetí předběžné otázce ..... I - 10016

E – Ke čtvrté předběžné otázce ..... I - 10018

F – K páté předběžné otázce ..... I - 10021

G – K šesté předběžné otázce ..... I - 10021

H – K sedmé a osmé předběžné otázce ..... I - 10022

VIII – Závěry ..... I - 10023

I – Úvod

1. V tomto řízení o předběžné otázce podle článku 234 ES [2] položil Rechtbank 's-Gravenhage (dále jen „předkládající soud") Soudnímu dvoru osm předběžných otázek týkajících se výkladu směrnice Rady 89/106/EHS ze dne 21. prosince 1988 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků [3] a směrnice Rady 89/686/EHS ze dne 21. prosince 1989 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se osobních ochranných prostředků [4].

2. Předkládající soud těmito předběžnými otázkami žádá Soudní dvůr o vyjasnění, zda se na kotvicí zařízení k ochraně proti pádu z výšky při práci na plochých střechách, která

2 — Řízení o předběžné otázce je podle Lisabonské smlouvy pozměňující Smlouvu o Evropské unii a Smlouvu o založení Evropského společenství ze dne 13. prosince 2007 (Úř. věst. C 306, s. 1) nadále upraveno v článku 267 SFEU.

3 — Úř. věst. L 40, s. 12, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1882/2003 ze dne 29. září 2003 o přizpůsobení ustanovení týkajících se výborů, které jsou nápomocny Komisi při výkonu jejích prováděcích pravomocí, stanovených v právních aktech Rady přijatých postupem podle článku 251 Smlouvy o ES, ustanovením rozhodnutí Rady 1999/468/ES (Úř. věst. L 284, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 447).

4 — Úř. věst. L 399, s. 18, ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 ze dne 29. září 2003 o přizpůsobení ustanovení týkajících se výborů, které jsou nápomocny Komisi při výkonu jejích prováděcích pravomocí, stanovených v právních aktech Rady přijatých postupem podle článku 251 Smlouvy o ES, ustanovením rozhodnutí Rady 1999/468/ES (Úř. věst. L 284, s. 1; Zvl. vyd. 01/04, s. 447).

mají konstrukční kotvení pevně spojené se střechou, mohou vztahovat směrnice 89/106 nebo směrnice 89/686. V této souvislosti se předkládající soud rovněž ptá, zda a za jakých podmínek mohou být tato kotvicí zařízení opatřena označením CE.

II – Právní rámec

A – *Směrnice 89/106*

3. Článek 1 směrnice 89/106 zní:

„1. Tato směrnice se vztahuje na stavební výrobky v rozsahu, v jakém se jich týkají základní požadavky na stavby podle čl. 3 odst. 1.

2. Pro účely této směrnice se ‚stavebním výrobkem' rozumí každý výrobek vyrobený pro trvalé zabudování do staveb zahrnujících pozemní i inženýrské stavby.

‚Stavební výrobky' jsou dále uváděny jako ‚výrobky'; stavby zahrnující pozemní i inženýrské stavby jsou dále uváděny jako ‚stavby'."

4. Článek 2 směrnice 89/106 stanoví:

„1. Členské státy přijmou všechna nezbytná opatření k tomu, aby výrobky uvedené v článku 1, které jsou určeny k použití ve stavbách, mohly být uvedeny na trh pouze tehdy, jsou-li vhodné k tomuto určenému použití, to znamená, že mají takové vlastnosti, že stavby, do kterých mají být zabudovány, sestaveny, použity nebo instalovány, mohou, jsou-li řádně navrženy a provedeny, splňovat základní požadavky uvedené v článku 3, jestliže se na tyto stavby vztahují předpisy obsahující tyto požadavky.

2. a) Pokud se na výrobky vztahují jiné směrnice, které se týkají jiných hledisek a v nichž se rovněž stanoví připojení označení CE podle čl. 4 odst. 2, pak toto označení vyjadřuje, že u dotyčných výrobků je předpoklad shody také s ustanoveními těchto jiných směrnic.

[…]"

5. Článek 3 směrnice 89/106 zní:

„1. Základní požadavky použitelné na stavby, které mohou ovlivnit technické vlastnosti výrobku, jsou uvedeny v podobě podmínek v příloze I.

[…]

3. Základní požadavky budou konkretizovány v dokumentech (interpretačních dokumentech) určených k vytvoření nutných vazeb mezi základními požadavky uvedenými v odstavci 1 a normalizačními pověřeními, pověření[mi] pro řídící pokyny pro evropské technické schvalování nebo uznáním jiných technických specifikací ve smyslu článků 4 a 5.“

6. Článek 4 směrnice 89/106 stanoví:

„1. Normy a technická schválení se pro účely této směrnice dále nazývají ‚technické specifikace‘.

Pro účely této směrnice jsou harmonizované normy chápány jako technické specifikace přijaté CEN, CENELEC nebo oběma podle pověření udělených Komisí na základě stanoviska výboru uvedeného v článku 19 ve shodě se směrnicí 83/189/EHS a v souladu se všeobecnými hlavními směry spolupráce mezi Komisí a těmito dvěma orgány podepsanými dne 13. listopadu 1984.

2. Členské státy předpokládají, že výrobky jsou vhodné pro použití, jestliže umožní, aby stavby, ve kterých budou použity, plnily základní požadavky uvedené v článku 3 za předpokladu, že tyto stavby budou řádně navrženy a provedeny, a jestliže tyto výrobky jsou opatřeny označením CE, které vyjadřuje, že splňují všechna ustanovení této směrnice včetně postupů posuzování shody stanovených v kapitole V a postupu stanoveného v kapitole III. […].“

7. Článek 7 směrnice 89/106 zní:

„1. Za účelem zajištění kvality harmonizovaných norem pro výrobky budou normy vypracovávány evropskými organizacemi pro normalizaci na základě pověření udělených Komisí v souladu s postupem stanoveným ve směrnici 83/189/EHS a po konzultaci výboru uvedeného v článku 19 v souladu s obecnými hlavními směry pro spolupráci mezi Komisí a těmito orgány podepsanými dne 13. listopadu 1984.

2. Výsledné normy budou, pokud to bude reálné, formulovány v ukazatelích vlastností výrobků, přičemž budou brány v úvahu interpretační dokumenty.

3. Po vyhlášení norem evropskými organizacemi pro normalizaci, zveřejní na ně Komise odkazy v řadě C *Úředního věstníku Evropských společenství.*“

B – *Směrnice 89/686*

8. Článek 1 směrnice 89/686 zní:

„1. Tato směrnice se vztahuje na osobní ochranné prostředky, dále jen ‚OOP‘.

Stanoví podmínky jejich uvádění na trh a jejich volného pohybu v rámci Společenství a základní požadavky na bezpečnost, které musí OOP splňovat, aby byla zajištěna ochrana zdraví a bezpečnost uživatelů.

2. Pro účely této směrnice se OOP rozumí každé zařízení nebo prostředek určený k nošení nebo držení jednotlivcem pro ochranu před jedním nebo více zdravotními a bezpečnostními riziky.

Za OOP se dále považuje:

a) technická sestava tvořená několika výrobcem nedílně spojenými zařízeními nebo prostředky pro ochranu jednotlivce proti jednomu nebo více potenciálně současně působícím rizikům;

b) ochranné zařízení nebo prostředek spojené oddělitelně nebo neoddělitelně s osobní výstrojí bez ochranného účinku nošenou nebo drženou jednotlivcem při provádění určité činnosti;

c) vyměnitelné součástky OOP, které jsou nezbytné pro jeho bezchybnou funkci a jsou použity výhradně pro tento prostředek.

3. Jakýkoli systém uváděný na trh společně s OOP určený pro připojení k jinému vnějšímu doplňkovému zařízení je považován za nedílnou část tohoto prostředku, a to i tehdy, jestliže tento systém není určen pro stálé nošení nebo držení uživatelem po celou dobu, kdy je vystaven riziku.

[…]“

9. Podle článku 3 směrnice 89/686 musí OOP uvedené v článku 1 vyhovovat základním požadavkům na ochranu zdraví a bezpečnosti stanoveným v příloze II.

10. Podle čl. 4 odst. 1 směrnice 89/686 členské státy nesmějí zakazovat, omezovat nebo bránit uvádění na trh OOP nebo jejich součástí, které vyhovují ustanovením této směrnice a které jsou opatřeny označením CE potvrzující jejich soulad se všemi ustanoveními této směrnice a s postupy udělování osvědčení podle kapitoly II.

C – Rozhodnutí 93/465

11. Článek 1 rozhodnutí Rady 93/465/EHS ze dne 22. července 1993 o modulech pro různé fáze postupů posuzování shody a o pravidlech pro připojování a používání označení shody CE, které jsou určeny k použití ve směrnicích technické harmonizace [5], zní následovně:

„1. Postupy posuzování shody, které se mají používat ve směrnicích technické harmonizace týkajících se uvádění průmyslových výrobků na trh, se zvolí z modulů uvedených v příloze podle kritérií stanovených v tomto rozhodnutí a v obecných řídících zásadách uvedených v příloze.

[…]

2. Toto rozhodnutí stanoví pravidla pro připojování označení shody CE stanovené v právních předpisech Společenství, které se týkají navrhování, výroby, uvádění na trh, uvádění do provozu nebo používání průmyslových výrobků.

[…]“

III – Evropská norma 795

12. Evropská norma 795 (dále jen „EN 795“) byla Evropským výborem pro normalizaci přijata dne 29. března 1996 a dne 12. února 2000 byla Komisí zveřejněna při provádění

5 — Úř. věst. L 220, s. 23.

směrnice 89/686 jako harmonizovaná norma ve smyslu uvedené směrnice [6].

13. EN 795 zní následovně:

„1. Oblast působnosti

Tato norma specifikuje požadavky, zkušební metody a návody k používání a značení pro kotvicí zařízení navržená výlučně pro používání s osobním ochranným prostředkem proti pádům z výšky.

Tuto normu nelze použít na háky navržené podle EN 517 nebo obslužné lávky podle EN 516, ani na pevné kotvicí body tvořené částí originální konstrukce.

[…]

6 — Sdělení Komise ze dne 12. února 2000 v rámci provádění směrnice Rady 89/686/EHS ze dne 21. prosince 1989 o osobních ochranných prostředích, ve znění směrnic 93/68/EHS, 93/95/EHS a 96/58/ES (Úř. věst. C 40, s. 5). Toto zveřejnění však obsahovalo výslovnou výhradu, že nebude zahrnovat prostředky zařazené do tříd A (konstrukční kotvení), C (kotvicí zařízení s horizontálním pohyblivým vedením) a D (kotvicí zařízení s vodorovnou vodící lištou); viz bod 121 tohoto stanoviska.

3. Definice

Pro účely této normy se používají následující definice:

3.1 Kotvicí zařízení: prvek nebo řada prvků s jedním nebo více kotvicími body.

3.2 Prvek: část součásti nebo podsystému. Lana, popruhy, připevňovací prvky, kování a kotvicí vedení jsou příklady prvků.

[…]

3.4 Kotvicí bod: prvek, ke kterému může být po instalaci kotvicího zařízení připojen osobní ochranný prostředek.

3.5 Konstrukční kotvení: Prvek nebo prvky, trvale připevněné ke konstrukci, ke kterým může být připojeno kotvicí zařízení nebo osobní ochranný prostředek.

[…]

3.13 Třídy	4.3 Specifické požadavky na kotvicí zařízení
3.13.1 Třída A	4.3.1 Třída A
3.13.1.1 Třída A1	
	4.3.1.1 Třída A1 – Typové zkoušky kotvicích zařízení navržených k zajištění na svislých, vodorovných a šikmých površích
Třída A1 zahrnuje konstrukční kotvení navržená k zajištění na svislých, vodorovných a šikmých površích – např. na stěnách, sloupech, překladech (viz obrázek 1).	
	Statická zkouška musí být provedena, jak je popsáno v bodě 5.2.1, silou 10 kN aplikovanou ve směru, ve kterém může být síla aplikována v provozu. Síla musí být udržována po dobu 3 minut. Kotvicí zařízení musí sílu udržet.
3.13.1.2 Třída A2	
Třída A2 zahrnuje konstrukční kotvení navržená k zajištění na šikmých střechách (viz obrázek 2).	Zkouška dynamické pevnosti musí být provedena, jak je popsáno v 5.3.2. Padající hmota musí být zachycena.
[…]	[…]

5.2 Postupy zkoušky statické pevnosti

Instalujte kotvicí zařízení podle jeho instalačního návodu na vzorku typické konstrukce, která je určena k používání [...]

Instalujte zkušební zařízení statické pevnosti, popsané v 4.1.1, aplikujte zkušební sílu ve směru nebo směrech používání v provozu a podrobte kotvicí bod zkoušce statickou silou specifikovanou v 4.3.1.1 Pozorujte, zda kotvicí zařízení sílu udrží.

[…]“

5.2.1 Kotvicí zařízení třídy A1

IV – Skutkový stav a žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

14. Ve sporu v původním řízení proti sobě vystupují dva výrobci kotvicích zařízení k ochraně proti pádu z výšky při práci na plochých střechách. Podstatou jejich sporu je otázka, zda kotvicí zařízení druhého výrobce je bezpečné a zda příslušná kotvicí zařízení mohou, nebo musí, být opatřena označením CE.

15. První žalobkyně v původním řízení, Latchways plc, vyrábí kotvicí zařízení „Mansafe Constant Force Post“. Druhá žalobkyně v původním řízení, EuroSafe Solutions BV, je nizozemským distributorem tohoto kotvicího zařízení. První žalovaná v původním řízení, Kedge Safety Systems BV, vyrábí kotvicí zařízení „Kedge Safety“, které prodává druhá žalovaná v původním řízení, Consolidated Nederland BV.

16. Základní součástí dotčeného kotvicího zařízení je konstrukční kotvení, které musí být připevněno ke střeše. K tomuto konstrukčnímu kotvení se může připojit záchytné lano, jež se může připojit k záchytnému pásu, který si připínají osoby pracující na střeše.

17. Z technického hlediska se kotvicí zařízení „Mansafe Constant Force Post“ vyznačuje tím, že konstrukční kotvení se pomocí šroubů napevno připevňuje ke střeše. Konstrukční kotvení „Kedge Safety“ se naproti tomu připevňuje pomocí rozety, jež se přilepí k živičné střešní krytině. „Mansafe Constant Force Post“ a „Kedge Safety“ jsou proto klasifikovány jako kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795.

18. Na žádost žalované v původním řízení zkoušela německá kontrolní a certifikační organizace v roce 2004 „Kedge Safety“ jako kotvicí zařízení třídy A1 podle EN 795:1996, částí 5.2.1. a 5.3.2. Na základě této zkoušky bylo dne 6. října 2004 vydáno potvrzení a zkušební zpráva, podle kterých Kedge Safety ve zkoušených bodech tuto normu splnilo.

19. V roce 2005 nechaly žalobkyně v původním řízení dvakrát otestovat „Kedge Safety“ jinou kontrolní organizací. Tato kontrolní organizace dospěla k výsledku, že za určitých klimatických podmínek vykazuje „Kedge Safety“ nedostatečnou pevnost, a v těchto podmínkách tudíž nesplňuje EN 795.

20. S odkazem na výsledky těchto zkoušek žalobkyně v původním řízení vyzvaly žalované v původním řízení, aby zastavily prodej „Kedge Safety“ z důvodu nedostatečné bezpečnosti a aby již prodaná kotvicí zařízení tohoto typu od svých odběratelů stáhly. Žalované v původním řízení to odmítly.

21. V souvislosti s tímto sporem o bezpečnost „Kedge Safety“ žalobkyně v původním řízení požadují mimo jiné určení, že „Kedge Safety“ může být prodávána pouze s označením CE. Podpůrně žalobkyně v původním řízení požadují mimo jiné určení, aby se žalované v původním řízení zdržely jakýchkoliv sdělení, že „Kedge Safety“ splňuje EN 795.

22. Žalované v původním řízení podaly vzájemnou žalobu a požadují mimo jiné určení, že žalobkyně v původním řízení neoprávněně opatřovaly označením CE „Mansafe Constant Force Post“.

23. V této souvislosti vyvstává před předkládajícím soudem otázka, zda se na dotčená kotvicí zařízení může vztahovat směrnice 89/106 nebo směrnice 89/686. Předkládající soud musí také rozhodnout, zda a za jakých podmínek smí nebo musí být tato kotvicí zařízení opatřena označením CE.

24. Jelikož má předkládající soud pochybnosti týkající se výkladu ustanovení směrnice 89/106 a směrnice 89/686, která jsou relevantní pro rozhodnutí, předložil Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1. Vztahuje se na kotvicí zařízení třídy A 1 ve smyslu evropské normy EN 795 (určená k trvalému setrvání na jednom místě) výlučně směrnice 89/106/EHS?

2. Bude-li odpověď na otázku 1 záporná: vztahuje se na tato kotvicí zařízení – případně jako na součást osobního ochranného prostředku – směrnice 89/686/EHS?

3. Bude-li odpověď na otázky 1 a 2 záporná: musí být – též s přihlédnutím k příloze II směrnice 89/686, zejména jejímu bodu 3.1.2.2 – zkoumáno, zda osobní ochranný prostředek, na který se vztahuje tato směrnice, sám o sobě splňuje základní požadavky této směrnice, nebo je v této souvislosti nutno zkoumat též otázku, zda je kotvicí zařízení, s nímž jsou dotyčné ochranné prostředky spojeny, za předvídatelných podmínek použití ve smyslu přílohy II bezpečné?

4. Umožňuje právo Společenství, a zejména rozhodnutí 93/465[7], aby na kotvicím zařízení uvedeném v první otázce bylo na důkaz jeho souladu se směrnicí 89/686 nebo směrnicí 89/106 fakultativně umístěno označení CE?

5. Bude-li odpověď na otázku 4 zcela nebo zčásti kladná: podle jakého postupu, nebo jakých postupů, se určí soulad se směrnicí 89/686 a se směrnicí 89/106?

6. Je třeba evropskou normu EN 795 považovat, pokud jde o kotvicí zařízení ve smyslu otázky 1, za právní předpis Společenství, jenž podléhá výkladu Soudního dvora Evropských společenství?

7. Bude-li odpověď na otázku 6 kladná: je třeba evropskou normu EN 795 vykládat tak, že kotvicí zařízení ve smyslu odstavce 1 musí být testováno (určeným subjektem) za předvídatelných podmínek použití (jako jsou venkovní teploty, povětrnostní podmínky, stárnutí samotného kotvicího zařízení nebo materiálů, jimiž je připevňováno, a střešní konstrukce)?

8. Bude-li odpověď na otázku 7 kladná: musí být při provádění těchto zkoušek přihlédnuto k omezením použití (uvedeným v návodu k použití)?“

V – Řízení před Soudním dvorem

25. Předkládací usnesení ze dne 23. dubna 2008 došlo kanceláři Soudního dvora dne 29. dubna 2008. V písemné části řízení předložily svá vyjádření žalobkyně v původním řízení, žalované v původním řízení, vlády

7 — V předkládacím usnesení je nesprávně uvedena směrnice 93/465/EHS.

Nizozemského království a Belgického království, jakož i Komise. Jednání, které se konalo dne 25. února 2010, se účastnili zástupci žalobkyň a žalovaných v původním řízení, jakož i Komise.

VI – Argumenty zúčastněných

A – *K první předběžné otázce*

26. Na první otázku, zda se na kotvicí zařízení třídy A 1 ve smyslu evropské normy EN 795 vztahuje výlučně směrnice 89/106, odpověděly žalované v původním řízení kladně. Žalobkyně v původním řízení, Komise a nizozemská a belgická vláda na tuto otázku odpověděly záporně.

27. Žalované v původním řízení poukazují na definici obsaženou v čl. 1 odst. 2 směrnice 89/106, podle které se „stavebním výrobkem" rozumí každý výrobek vyrobený pro trvalé zabudování do staveb zahrnujících pozemní i inženýrské stavby. Vzhledem k tomu, že kotvicí zařízení jsou určena k tomu, aby byla trvale připojena ke střeše, lze je kvalifikovat jako stavební výrobky, na které se podle čl. 1 odst. 1 vztahuje směrnice 89/106. Tento názor zastávaný žalovanými v původním řízení byl podle nich potvrzen tím, že Generální ředitelství Evropské komise pro podniky a průmysl již od roku 2007 zkoumá udělení evropského technického schválení podle článku 8 a násl. směrnice 89/106 pro „Kedge Safety" [8].

28. Oproti tomu se žalobkyně v původním řízení domnívají, že dotčená kotvicí zařízení nebyla zkonstruována k tomu, aby byla trvale připojena ke stavbě ve smyslu směrnice 89/106. Směrnice 89/106 se použije pouze na ty výrobky, které jsou pro stavbu nutné, jako jsou stěny, stropy, topení, atd. Dotčené kotvicí zařízení však musí být považováno za příslušenství budov, které je připevněno po dokončení stavby a poté může být znovu odmontováno, aniž by byla dotčena podstata stavby.

8 — Žalované v původním řízení v této souvislosti ke svému stanovisku ze dne 11. srpna 2008 připojily dopis Generálního ředitelství pro podnikání a průmysl Evropské komise ze dne 15. března 2007. Tento dopis v podstatě představuje potvrzení ze strany Komise, že „Kedge Safety" bylo přijato ke zkušebnímu řízení vedoucímu k vydání evropského technického schválení podle čl. 9 odst. 2 směrnice 89/106.

29. Komise zdůrazňuje, že se směrnice 89/106 týká především bezpečnosti staveb a sama o sobě neobsahuje žádné požadavky na stavební výrobky. Jelikož dotčená kotvicí zařízení nemají žádný vztah k – v příloze I směrnice stanoveným – základním požadavkům na stavby, směrnice 89/106 se na ně v zásadě nevztahuje.

B – *Ke druhé předběžné otázce*

30. Komise se na jednání vyjádřila k rozporu mezi tímto postojem a přístupem Generálního ředitelství Evropské komise pro podniky a průmysl, které již od roku 2007 zkoumá udělení evropského technického schválení podle článku 8 a násl. směrnice 89/106 pro „Kedge Safety". Komise v této souvislosti v zásadě uvedla, že příslušné útvary Komise nyní dospěly ke společnému závěru, že na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 se směrnice 89/106 nevztahuje. Přijetí „Kedge Safety" ke zkoušce pro udělení evropského technického schválení podle čl. 9 odst. 2 směrnice 89/106 Generálním ředitelstvím Evropské komise pro podniky a průmysl je proto třeba považovat za chybu.

31. Nizozemská vláda s odvoláním na základní požadavky na stavby stanovené v příloze I směrnice 89/106 argumentuje tím, že jako stavební výrobky ve smyslu směrnice 89/106 mohou být kvalifikovány pouze ty výrobky, které s ohledem na uvedené požadavky přispívají k funkčnosti budov. Nizozemská vláda má za to, že v případě dotyčných kotvicích zařízení tomu tak není.

32. Žalobkyně v původním řízení a belgická vláda odpovídají na druhou předběžnou otázku, zda se na tato kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 může vztahovat směrnice 89/686/EHS, kladně. Žalované v původním řízení, nizozemská vláda a Komise odpovídají na tuto otázku záporně.

33. Žalobkyně v původním řízení se domnívají, že dotčené kotvicí zařízení má být kvalifikováno jako upevňovací systém ve smyslu čl. 1 odst. 3 směrnice 89/686 a vztahuje se tak na něj tato směrnice. S tímto kotvicím zařízením může být ke stavbě připojeno zejména záchytné lano – kvalifikované jako osobní ochranný prostředek (dále jen „OOP").

34. Také belgická vláda se domnívá, že kotvicí zařízení třídy A1 má být kvalifikováno jako

OOP, na který se vztahuje směrnice 89/686. V této souvislosti zejména zdůrazňuje, že podle čl. 2 odst. 1 směrnice Rady 89/656/EHS ze dne 30. listopadu 1989 o minimálních požadavcích na bezpečnost a ochranu zdraví pro používání osobních ochranných prostředků zaměstnanci při práci [9] se každý doplněk nebo příslušenství OOP považuje za OOP ve smyslu této směrnice. Vzhledem k tomu, že kotvicí zařízení třídy A1 je třeba považovat za doplněk nebo příslušenství OOP, mají být tato zařízení *per analogiam* kvalifikována jako OOP také podle směrnice 89/686.

35. Komise se naopak domnívá, že na kotvicí zařízení třídy A1 se směrnice 89/686 nevztahuje. V případě dotčeného zařízení k ochraně proti pádu z výšky je třeba rozlišovat mezi záchytným pásem, záchytným lanem a konstrukčním kotvením. Záchytný pás je přitom kvalifikován jako OOP ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 89/686, zatímco záchytné lano má být kvalifikováno jako upevňovací systém ve smyslu čl. 1 odst. 3 této směrnice. Na oba tyto prvky se tudíž vztahuje směrnice 89/686. Konstrukční kotvení má být naopak kvalifikováno jako vnější doplňkové zařízení ve smyslu čl. 1 odst. 3 směrnice 89/686, a směrnice 89/686 se na něj tudíž nevztahuje. Žalované v původním řízení a nizozemská vláda se vyjádřily v témže smyslu.

C – K třetí předběžné otázce

36. Třetí předběžnou otázku pokládá předkládající soud pro případ, že by se na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 nevztahovaly směrnice 89/106 a směrnice 89/686. Předkládající soud v této souvislosti především zajímá, zda v rámci posuzování, zda OOP, na který se vztahuje směrnice 89/686 a který by měl být připojen ke kotvicímu zařízení třídy A1, které splňuje bezpečnostní požadavky uvedené ve směrnici 89/686, musí být zkoumána také otázka, zda je uvedené kotvicí zařízení za předvídatelných podmínek použití ve smyslu přílohy II směrnice 89/686 bezpečné.

37. Žalobkyně v původním řízení odpovídají na tuto třetí předběžnou otázku kladně. Žalované v původním řízení, nizozemská vláda a Komise odpovídají na tuto otázku záporně.

38. Žalobkyně v původním řízení uvádějí, že kotevní body ve smyslu bodu 3.1.2.2 přílohy II

9 — Úř. věst. L 393, s. 18.

směrnice 89/686 jsou spolehlivé pouze, pokud splňují požadavky EN 795.

39. Podle Komise je zjevné, že bezpečnost OOP určeného pro zamezení pádům z výšky nebo jejich důsledkům závisí také na spolehlivosti kotevního bodu, ke kterému je prostřednictvím upevňovacího systému připevněn nosný postroj. Přesto se základní bezpečnostní požadavky podle směrnice 89/686 vztahují pouze na OOP, a neplatí naopak pro kotvicí zařízení, na která se tato směrnice nevztahuje. Nizozemská vláda a žalované v původním řízení se vyjádřily v témže smyslu.

D – *Ke čtvrté předběžné otázce*

40. Podstatou čtvrté předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda na kotvicím zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 smí být na důkaz jeho souladu se směrnicí 89/686 nebo směrnicí 89/106 fakultativně umístěno označení CE.

41. Na tuto čtvrtou předběžnou otázku odpovídají žalované v původním řízení, nizozemská vláda, belgická vláda a Komise záporně.

42. Komise se domnívá, že ani směrnice 89/106 a 89/686, ani rozhodnutí 93/465 nestanoví možnost fakultativního použití označení CE. Jelikož se na dotčené kotvicí zařízení nevztahuje směrnice 89/106 ani směrnice 89/686, nesmí být opatřeno označením CE na důkaz souladu s těmito směrnicemi.

43. Žalované v původním řízení vycházejí rovněž ze zásady, že fakultativní použití označení CE je vyloučeno. Jelikož se však na dotčené kotvicí zařízení vztahuje směrnice 89/106, je použití této směrnice možné i na označení CE, jestliže tomuto zařízení bylo uděleno evropské technické schválení podle kapitoly III této směrnice.

E – *K páté předběžné otázce*

44. Pátou předběžnou otázku předkládající soud pokládá pro případ, že na kotvicím zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 smí být fakultativně na důkaz jeho souladu se směrnicí 89/686 nebo směrnicí 89/106 umístěno označení CE. V této souvislosti se předkládající soud zejména táže, podle jakého postupu

nebo jakých postupů by se pak měl určit soulad se směrnicí 89/686 a se směrnicí 89/106.

45. S ohledem na odpovědi účastníků řízení na čtvrtou předběžnou otázku odpověděly na pátou předběžnou otázku pouze žalované v původním řízení. V podstatě však opakují své stanovisko, že dotčené kotvicí zařízení smí být podle směrnice 89/106 opatřeno označením CE, jestliže mu bylo uděleno evropské technické schválení podle kapitoly III této směrnice.

F – *K šesté předběžné otázce*

46. Šestou otázkou se předkládající soud táže, zda lze EN 795 považovat, pokud jde o v ní uvedená kotvicí zařízení třídy A1, za právo Společenství, jež může být vykládáno Soudním dvorem.

47. Žalobkyně v původním řízení a belgická vláda odpovídají na tuto otázku kladně. Žalované v původním řízení, nizozemská vláda a Komise odpovídají na tuto otázku záporně.

48. Žalobkyně v původním řízení uvádějí, že EN 795 byla vypracována na základě zmocnění uděleného Komisí, a proto má být považována za akt Komise ve smyslu článku 234 ES, který je přezkoumatelný Soudním dvorem.

49. Belgická vláda zdůrazňuje, že harmonizované normy vypracovaly soukromoprávní subjekty z pověření Komise. Krom toho je to právě Komise, která v souladu s čl. 5 odst. 4 směrnice 89/686 zveřejňuje odkazy na harmonizované normy v Úředním věstníku. Jelikož směrnice v tomto smyslu odkazuje na harmonizované normy, je třeba je považovat za součást práva Společenství.

50. Podle žalovaných v původním řízení neobsahuje EN 795 žádnou harmonizovanou normu pro dotčená kotvicí zařízení. Ve vztahu k těmto zařízením tak EN 795 nemůže být považována za právo Společenství.

51. Také nizozemská vláda považuje zařazení EN 795 do práva Společenství ve vztahu ke kotvicím zařízením třídy A1 za vyloučené již z toho důvodu, že tato norma pro takové kotvicí zařízení nepředstavuje žádnou harmonizovanou normu.

52. Komise v první řadě zdůrazňuje, že při zveřejnění EN 795 jako harmonizované

normy v Úředním věstníku bylo upozorněno na to, že toto zveřejnění se netýká zařízení tříd A, C a D, a u těchto zařízení tak nelze předpokládat, že jsou v souladu s ustanoveními směrnice 89/686 [10]. EN 795, pokud jde o v ní uvedená zařízení třídy A1, tak musí být klasifikována jako dobrovolná technická specifikace, která nemá zvláštní vztah k pravidlům práva Společenství. Komise podpůrně uvádí, že Soudní dvůr prostřednictvím předběžných otázek na základě článku 234 ES rozhoduje o platnosti a výkladu aktů orgánů Společenství a ECB. Jelikož evropská norma nemůže být kvalifikována jako akt orgánu Společenství ve smyslu uvedeného ustanovení, není Soudní dvůr příslušný k jejímu výkladu.

G – *K sedmé a k osmé předběžné otázce*

53. V případě, že by se Soudní dvůr prohlásil příslušným k výkladu EN 795 ve vztahu ke kotvicím zařízením třídy A1 ve smyslu této normy, žádá předkládající soud svou sedmou a osmou předběžnou otázkou o upřesnění, jakým způsobem mají být prováděny zkoušky statické a dynamické pevnosti tohoto kotvicího zařízení. Předkládající soud chce zejména zjistit, zda tyto zkoušky musí být prováděny za předvídatelných podmínek použití (sedmá otázka) a s přihlédnutím k omezením použití stanoveným výrobcem (osmá otázka).

54. Žalované v původním řízení, nizozemská vláda a Komise, s ohledem na jimi navrhovanou odpověď na šestou předběžnou otázku, považují sedmou a osmou předběžnou otázku za bezpředmětnou. Pokud by však Soudní dvůr měl přesto na tyto otázky odpovědět, žalované v původním řízení podpůrně uvádějí, že odpověď na sedmou otázku by měla být záporná a na osmou otázku kladná.

55. Žalobkyně v původním řízení a belgická vláda odpovídají na sedmou i osmou předběžnou otázku kladně. Žalobkyně v původním řízení však zdůrazňují, že provedení zkoušky s přihlédnutím k omezením použití je možné pouze v případě, je-li to schváleno určenou zkušební organizací.

10 — Sdělení Komise ze dne 12. února 2000, uvedené v poznámce pod čarou 6.

VII – Právní posouzení

A – *Obecně*

56. Účelem směrnic 89/106 a 89/686 je sbližování technických předpisů a norem v oblasti stavebních výrobků a OOP. Patří mezi takzvané směrnice založené na „novém přístupu" (krátce směrnice založené na novém přístupu – New Approach), prostřednictvím kterých byla zavedena nová metoda harmonizace technických předpisů a norem v oblasti evropské legislativy týkající se výrobků [11].

57. Cílem tohoto nového přístupu k harmonizaci technických předpisů bylo jednak stanovit úplnou harmonizací jednotné technické předpisy a normy pro výrobky a zajistit tak jejich volný pohyb. A jednak se mělo zabránit tomu, aby harmonizační opatření musela být průběžně přizpůsobována technickému pokroku nebo aby bylo bráněno uvádění inovativních technických řešení na trh.

11 — Politické usnesení používat tuto novou metodu harmonizace v oblasti technické harmonizace přijala Rada ve svém usnesení ze dne 7. května 1985 o novém přístupu k technické harmonizaci a normalizaci (Úř. věst. C 136, s. 1).

58. Za účelem dosažení souladu mezi oběma těmito cíli vychází nový přístup k harmonizaci technických předpisů z následujících základních zásad:

1. Zákonodárce Společenství stanoví základní požadavky, které musí splňovat výrobky, na které se vztahují směrnice.

2. Komise pověří soukromé organizace pro normalizaci vypracováním technických specifikací, ve kterých jsou konkretizovány obecné požadavky stanovené ve směrnicích.

3. Komise v *Úředním věstníku Evropské unie* zveřejní technické specifikace vypracované těmito organizacemi pro normalizaci jako harmonizované normy.

4. Dodržování a uplatňování harmonizovaných norem je ze strany výrobců dobrovolné. Tyto normy nemají závaznou povahu.

5. Platí vyvratitelná domněnka, že výrobky, které jsou v souladu s harmonizovanými normami, splňují rovněž základní požadavky příslušných směrnic.

59. Základní požadavky na výrobky stanovené v těchto směrnicích založených na novém přístupu se zpravidla týkají ochrany bezpečnosti, zdraví, životního prostředí nebo spotřebitele. Směrnice 89/686 tyto požadavky na výrobky stanoví v příloze II.

60. Směrnice 89/106 se odchyluje od tohoto „nového přístupu" tím, že neobsahuje žádné přímé požadavky na stavební výrobky, ale v příloze I stanoví základní požadavky na stavby [12]. Tyto základní požadavky mají dopad na stavební výrobky v tom smyslu, že stavby, ve kterých jsou tyto výrobky zabudovány, musí splňovat základní požadavky uvedené v příloze I směrnice 89/106.

61. Soukromými organizacemi pro normalizaci, které mohou být pověřeny vypracováním technických specifikací, jsou Evropský výbor pro normalizaci (CEN [13]), Evropský výbor pro normalizaci v elektrotechnice (CENELEC [14]) a Evropský ústav pro telekomunikační normy (ETSI [15]).

62. Směrnice založené na novém přístupu obvykle také stanoví označení CE. Toto označení potvrzuje, že označený výrobek splňuje požadavky všech pro tento produkt relevantních směrnic založených na novém přístupu [16]. Jestliže výrobek spadá do působnosti směrnice 89/106, potvrzuje označení CE, že stavby, ve kterých jsou tyto výrobky zabudovány, splňují základní požadavky uvedené v této směrnici [17].

63. Krom toho stanoví většina směrnic založených na novém přístupu výrobci rovněž povinnost poskytnout při uvádění výrobku na trh prohlášení o shodě ES. Toto prohlášení je v podstatě průvodní dokument, kterým se orgánům majícím dozor nad trhem potvrzuje, že výrobek splňuje základní požadavky použitelných směrnic. Přesný obsah tohoto prohlášení stanoví příslušná směrnice.

B – *K první předběžné otázce*

64. První předběžnou otázkou se předkládající soud Soudního dvora v podstatě táže, zda se na kotvicí zařízení určená k ochraně proti

12 — Článek 3 odst. 1 směrnice 89/106.

13 — Toto je zkratka pro Comité Européen de Normalisation.

14 — Toto je zkratka pro Comité Européen de Normalisation Electrotechnique.

15 — Toto je zkratka pro European Telecommunications Standards Institute.

16 — Viz bod IB písm. a) přílohy rozhodnutí 93/465.

17 — Podle čl. 4 odst. 2 směrnice 89/106 tudíž význam označení CE spočívá v tom, že osvědčuje shodu s technickými specifikacemi. Viz Langner, D., in: Dauses, M., *Handbuch des EU-Wirtschaftsrechts*, C. VI. Technische Vorschriften und Normen, bod. 72 (24. doplňující vydání 2009).

pádu z výšky při práci na plochých střechách třídy A 1 ve smyslu EN 795 vztahuje výlučně směrnice 89/106.

65. Tato otázka se skládá ze dvou částí. Předkládající soud se jednak táže, zda se na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 vztahuje směrnice 89/106. V případě kladné odpovědi na první část otázky žádá o upřesnění, zda je v důsledku toho pro tato kotvicí zařízení vyloučena působnost ostatních směrnic založených na novém přístupu.

66. Na druhou část otázky týkající se toho, zda použitelnost směrnice 89/106 zásadně vylučuje použití jiných směrnic týkajících se bezpečnosti výrobků, lze bez dalšího odpovědět záporně. Zákonodárcem stanovený celkový přístup k harmonizaci technických předpisů a norem v oblasti evropských pravidel pro výrobky je totiž založen právě na předpokladu, že na výrobek se může současně vztahovat několik směrnic založených na novém přístupu upravujících různé aspekty stejného výrobku [18].

67. První část otázky, zda se na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 vztahuje směrnice 89/106, je třeba odpovědět s ohledem na zvláštní metodu regulace a systematiku směrnice 89/106.

68. Směrnice 89/106 se podle článku 1 vztahuje na výrobky, které jsou určeny k trvalému zabudování do staveb zahrnujících pozemní i inženýrské stavby a kterých se týkají základní požadavky na tyto stavby. Tyto základní požadavky jsou uvedeny v příloze I směrnice a týkají se 1) mechanické odolnosti a stability staveb, 2) požární bezpečnosti, 3) hygieny, ochrany zdraví a životního prostředí, 4) bezpečnosti při užívání, 5) ochrany proti hluku a 6) úspory energie a ochrany tepla.

18 — Viz k tomu pouze čl. 2 odst. 2 písm. a) směrnice 89/106, který upravuje význam označení CE v případě, kdy se na výrobky vztahují i jiné směrnice, které upravují další aspekty. Upravují-li dvě směrnice založené na novém přístupu stejné aspekty téhož výrobku, je docela možné, že použitelnost jedné směrnice povede k nemožnosti použít druhou směrnici. Takové pravidlo je například obsaženo v čl. 1 odst. 4 směrnice 89/686. Viz k tomu bod 94 tohoto stanoviska.

69. Metoda regulace směrnice 89/106 se tedy vyznačuje tím, že její působnost je definována funkčně. Podle článku 1 se tato směrnice totiž vztahuje na výrobky určené k trvalému spojení se stavbou, které jsou užitečné nebo nezbytné pro splnění jednoho nebo více základních požadavků na tyto stavby popsaných v příloze I.

70. Za účelem poskytnutí odpovědi na otázku, zda se na dotčená kotvicí zařízení určená k ochraně proti pádu z výšky vztahuje směrnice 89/106, je tudíž třeba zjistit, zda tato zařízení mají být obvykle trvale spojena s dotyčnými stavbami a zda mají svou funkcí přispívat ke splnění požadavků popsaných v příloze I.

71. Zjištění, zda dotčená zařízení byla vyrobena, aby byla trvale zabudována do stavby, vyžaduje posouzení skutkového stavu, ke kterému je příslušný předkládající soud.

72. Při tomto posouzení musí předkládající soud zejména zkoumat, zda odstranění nebo výměna dotčených kotvicích zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 představují postupy vyžadující stavební práce [19]. Jsou-li tato kotvicí zařízení v rámci obvyklé instalace spojena se stavbou takovým způsobem, že jejich odstranění vyžaduje provedení stavebních prací, je třeba mít za to, že jsou vyráběna, aby byla trvale spojena se stavbou.

73. Přestože rozhodnutí, zda odstranění nebo výměna kotvicích zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 vyžaduje stavební práce, nakonec přísluší vnitrostátnímu soudu, nasvědčuje popis těchto kotvicích zařízení v normě EN 795 jednoznačně tomu, že by tomu tak v tomto případě mohlo být. Z této normy totiž vyplývá, že kotvicí zařízení třídy A1 zahrnuje „konstrukční kotvení“ navržená k zajištění na svislých, vodorovných a šikmých površích [20]. „Konstrukčními kotveními“ ve smyslu této normy jsou prvky, trvale připevněné ke konstrukci, ke kterým může být připojeno kotvicí zařízení nebo osobní ochranný prostředek [21]. Jelikož demontáž těchto konstrukčních

19 — Viz bod 1.3.2 interpretačního dokumentu č. 4: Bezpečnost při užívání, zveřejněného ve sdělení Komise týkajícího se interpretačního dokumentu ke směrnici Rady 89/106/EHS (Úř. věst. C 62, s. 106 a násl.). Na tomto místě je zejména jasné, že trvalé zabudování výrobku znamená, že odstranění takového výrobku snižuje užitkovost stavby a že jeho demontáž nebo jeho výměna představují postupy vyžadující provedení stavebních prací. Odkaz na sníženou užitkovost stavby v případě odstranění výrobku však v této souvislosti nemá větší význam, neboť tato okolnost se sama o sobě netýká trvalého spojení výrobku se stavbou, ale spíše jeho funkční způsobilosti splnit požadavky na stavby popsané v příloze I směrnice 89/106.

20 — Bod 3.13.1.1 EN 795.

21 — Bod 3.5 EN 795.

kotvení již ze své povahy obvykle vyžaduje provedení stavebních prací, musí být kotvicí zařízení, jejichž jsou součástí, kvalifikována jako zařízení ve smyslu článku 1 směrnice 89/106, která jsou vyráběna, aby byla trvale spojena se stavbou.

74. Pro účely odpovědi na otázku, zda kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 má svou funkcí přispívat ke splnění základních požadavků na stavby popsaných v příloze I směrnice 89/106, nabízí znění přílohy I pouze skromnou oporu. Je však naprosto jasné, že požadavky na bezpečnost při užívání staveb popsané v bodu 4 přílohy I jsou užitečným východiskem pro posouzení, zda se na dotčená kotvicí zařízení může vztahovat směrnice 89/106.

75. Pod nadpisem „Bezpečnost při užívání“ je v bodě 4 přílohy I směrnice 89/106 stanoveno, že stavba musí být navržena a provedena takovým způsobem, aby při jejím užívání nebo provozu nevznikalo nepřijatelné nebezpečí nehod, např. uklouznutím, pádem, nárazem, popálením, zásahem elektrickým proudem, zranění výbuchem.

76. V této souvislosti ze spisu vyplývá, že dotčená kotvicí zařízení mají poskytnout ochranu pracovníkům, kteří musí provádět opravy nebo údržbu na střeše nebo na zařízeních umístěných na střeše, například vnějšího prvku systému klimatizace. V tomto případě tak vyvstává otázka, zda požadavky na bezpečnost při užívání staveb stanovené v příloze I směrnice 89/106 zahrnují i bezpečnost při vstupu na střechy.

77. Ze znění přílohy I směrnice 89/106 není zřejmé, zda v této příloze uvedené požadavky na „bezpečnost při použití“ mají zahrnovat i bezpečnost pracovníků při práci na vnější straně stavby.

78. Z interpretačního dokumentu č. 4 „Bezpečnost při užívání“ ke směrnici 89/106 [22] však jednoznačně vyplývá, že pojem „bezpečnost při užívání“ ve smyslu přílohy I směrnice 89/106 je třeba vykládat extenzivně. Pod nadpisem „Vysvětlení základních požadavků pro ‚bezpečnost při užívání‘“ je v bodu 2 tohoto interpretačního dokumentu zejména vysvětleno, že bezpečnost při užívání ve

22 — Interpretační dokument čl. 4: Bezpečnost při užívání (uvedený v poznámce pod čarou 19, s. 106 a násl.). Podle čl. 3 odst. 3 směrnice 89/106 budou základní požadavky konkrétně formulovány v takzvaných „interpretačních dokumentech“ určených k vytvoření nutných vazeb mezi základními požadavky a normalizačními pověřeními, pověřeními pro řídící pokyny pro evropské technické schvalování nebo uznáním jiných technických specifikací ve smyslu článků 4 a 5 této směrnice. Článek 12 směrnice 89/106 v této souvislosti mimo jiné uvádí, že interpretační dokumenty konkretizují základní požadavky uvedené v článku 3 a stanovené v příloze I tím, že harmonizují terminologii a technický výklad a že označují třídy nebo stupně všech požadavků, jestliže je to nutné a s ohledem na stav vědy a techniky možné.

smyslu přílohy I směrnice 89/106 se vztahuje na riziko, že lidé, kteří se zdržují uvnitř nebo v blízkosti staveb, utrpí vážné a přímé zranění.

79. Ačkoliv z dalších vysvětlení obsažených v tomto interpretačním dokumentu vyplývá, že riziky nehod, kterým by měly podstatné požadavky na bezpečnost při užívání budov zabránit, se rozumějí zejména rizika vznikající při „obvyklém“ užívání stavby [23], obsahuje – nikoli taxativní - výčet relevantních rizik druhy rizik, které nemají bezprostřední vztah k používání staveb ohroženými osobami a které se dokonce mohou týkat osob mimo dotčené stavby. Mezi posledně uvedené druhy rizik patří například v bodě 3.3.2.1 popsané riziko zranění nebo smrtelných úrazů způsobených pádem předmětů patřících k budově.

80. S ohledem na nesourodý seznam druhů rizik a rizik, na která se vztahuje „bezpečnost při užívání“ ve smyslu přílohy I směrnice 89/106, je třeba tento pojem vykládat široce. Podle mého názoru tudíž může zahrnovat i bezpečnost pracovníků při práci na vnější straně stavby [24].

81. Ve světle těchto zjištění jsem dospěla k závěru, že kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 mohou svou funkcí přispívat ke splnění základních požadavků popsaných v příloze I směrnice 89/106.

82. V důsledku toho je na první předběžnou otázku třeba odpovědět v tom smyslu, že na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 se vztahuje směrnice 89/106, pokud byla tato zařízení vyrobena, aby byla trvale spojena se stavbou. Použitelnost směrnice 89/106 zásadně nebrání použití jiných směrnic týkajících bezpečnosti výrobků.

C – *Ke druhé předběžné otázce*

83. Druhou předběžnou otázkou se předkládající soud Soudního dvora táže, zda se na

23 — Jako vzorový příklad těchto druhů rizik je možno uvést rizika „pádu v důsledku uklouznutí“, „pádu v důsledku zakopnutí a klopýtnutí“ a „pádu v důsledku výškových rozdílů nebo nečekaného pádu“, která jsou definována v bodě 3.3.1.2 interpretačního dokumentu č. 4 (uvedeného v poznámce pod čarou 19).

24 — V této souvislosti nelze opomenout, že ze zveřejnění názvů a příslušných dat harmonizovaných norem ve smyslu směrnice 89/106 vyplývá, že od 1. listopadu 2006 se na zařízení pro přístup na střechu – lávky, plošiny a stupně – použije harmonizovaná norma EN 516/2006, viz sdělení Komise v rámci provádění směrnice Rady 89/106/EHS ze dne 21. prosince 1988 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků (Úř. věst. 2009, C 309, s. 1 a násl.).

kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 může vztahovat směrnice 89/686.

84. Podle bodu 3.13.1.1 EN 795 zahrnují kotvicí zařízení třídy A1 „konstrukční kotvení" navržená k zajištění na svislých, vodorovných a šikmých površích. „Konstrukční kotvení" ve smyslu této normy jsou prvky, trvale připevněné ke konstrukci, ke kterým může být připojeno kotvicí zařízení nebo osobní ochranný prostředek [25]. Podstatnou součást těchto kotvicích zařízení třídy A1 tudíž představují konstrukční kotvení, která jsou trvale připevněna ke konstrukci.

85. OOP ve smyslu směrnice 89/686 jsou podle jejího čl. 1 odst. 2 prvního pododstavce zařízení určená k nošení nebo držení jednotlivcem. Jelikož kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 nejsou vzhledem ke svojí povaze určena k nošení nebo držení jednotlivcem, je jejich kvalifikace jako OOP podle čl. 1 odst. 2 prvního pododstavce směrnice 89/686 v zásadě vyloučena.

86. Kvalifikace takového kotvicího zařízení jako OOP podle čl. 1 odst. 2 druhého pododstavce písm. a) až c) podle mého názoru rovněž není možná ani s ohledem na předpoklad, že OOP jsou určeny k nošení nebo držení jednotlivcem.

25 — Bod 3.5 EN 795.

87. Kvalifikace kotvicího zařízení třídy A1 jako OOP podle čl. 1 odst. 3 směrnice 89/686 je podle mého názoru ze stejného důvodu v zásadě vyloučena.

88. Podle čl. 1 odst. 3 směrnice 89/686 je jakýkoli systém uváděný na trh společně s OOP určený pro připojení k jinému vnějšímu doplňkovému zařízení považován za nedílnou část tohoto prostředku, a to i tehdy, jestliže tento systém není určen pro stálé nošení nebo držení uživatelem po celou dobu, kdy je vystaven riziku.

89. Žalobkyně v původním řízení v této souvislosti zejména uvádějí, že konstrukční kotvení, která tvoří nedílnou část kotvicího zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795, by měla být kvalifikována jako upevňovací systém ve smyslu tohoto ustanovení, kterým je OOP připojován ke stavbě.

90. Tato argumentace není přesvědčivá.

91. Ve světle obecných požadavků čl. 1 odst. 2 prvního pododstavce směrnice 89/686 může kategorie „upevňovací systémy" ve smyslu čl. 1 odst. 3 zahrnovat pouze movité věci, které mohou být uživatelem nošeny nebo drženy. To potvrzuje znění čl. 1 odst. 3,

podle kterého není nutné, aby byl upevňovací systém určen pro *stálé* nošení nebo držení uživatelem po dobu, kdy je vystaven riziku. Tím je přinejmenším nepřímo potvrzeno, že i takové upevňovací systémy mohou být uživateli obvykle nošeny nebo drženy, takže se v zásadě musí jednat o věci movité.

92. V této souvislosti je rovněž třeba poukázat na bod 3.1.2.2 přílohy II směrnice 89/686, která stanoví základní požadavky na OOP určené pro zamezení pádům z výšky. Podle tohoto ustanovení musí OOP určené pro zamezení pádům z výšky nebo jejich důsledkům obsahovat nosný postroj a upevňovací systém, který je možno připojit ke spolehlivému kotevnímu bodu.

93. Vzhledem k tomu, že kotvicí zařízení třídy A1 by měla být v tomto kontextu posuzována jako „spolehlivé kotevní body", zatímco „spolehlivé kotevní body" podle bodu 3.1.2.2 přílohy II směrnice 89/686 právě nejsou součástí OOP, představuje toto ustanovení další potvrzení správnosti zjištění, že na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 se směrnice 89/686 nevztahuje.

94. Konečně je třeba rovněž odkázat na čl. 1 odst. 4 směrnice 89/686, podle kterého se směrnice 89/686 nevztahuje na OOP, které jsou předmětem jiné směrnice, která byla vypracována za účelem dosažení téhož cíle jako tato směrnice vzhledem k uvádění na trh, volnému pohybu zboží a bezpečnosti. Jak jsem již uvedla v rámci odpovědi na první otázku, na kotvicí zařízení třídy A1 podle EN 795 se vztahuje směrnice 89/106, pokud jsou vyráběna, aby byla trvale spojena se stavbou [26]. Pokud by předkládající soud dospěl k názoru, že tomu tak je v případě dotčených kotvicích zařízení, vztahovala by se na ně směrnice 89/106. Podle čl. 1 odst. 4 první odrážky by se na ně tudíž směrnice 89/686 nevztahovala.

95. S ohledem na výše uvedené je na druhou předběžnou otázku třeba odpovědět v tom smyslu, že na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 se směrnice 89/686 nevztahuje.

D – *Ke třetí předběžné otázce*

96. Podstatou třetí předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda kotvicí zařízení, na které se jako takové směrnice 89/686 nevztahuje, přesto spadá do působnosti této směrnice, jestliže je určeno k tomu, aby bylo

26 — Viz bod 82 tohoto stanoviska.

spojeno s OOP, na který se směrnice 89/686 vztahuje.

97. Předkládající soud v této souvislosti odkazuje zejména na bod 3.1.2.2 přílohy II směrnice 89/686, podle jehož prvního odstavce musí OOP určený pro zamezení pádům z výšky nebo jejich důsledkům obsahovat nosný postroj a upevňovací systém, který je možno připojit ke *spolehlivému kotevnímu bodu*. Podle třetího odstavce bodu 3.1.2.2, musí pokyny výrobce určovat všechny důležité informace týkající se *charakteristik spolehlivého kotevního bodu*.

98. Při rozumném posouzení se tedy třetí otázka týká toho, zda používání pojmu „spolehlivý kotevní bod" v bodě 3.1.2.2 přílohy II směrnice 89/686 znamená, že má být prováděna také zkouška bezpečnosti těchto kotevních bodů podle směrnice 89/686.

99. Na tuto otázku je třeba odpovědět záporně.

100. Nejprve je třeba poznamenat, že ze znění bodu 3.1.2.2 přílohy II směrnice 89/686 jasně nevyplývá, že by se na kotevní body, na které lze připojit OOP, měla vztahovat směrnice 89/686. První odstavec bodu 3.1.2.2 obsahuje pouze konstatování, že OOP určený pro zamezení pádům z výšky nebo jejich důsledkům má být konstruován takovým způsobem, aby ho bylo možno připojit ke spolehlivému kotevnímu bodu. Poslední odstavec v této souvislosti obsahuje požadavky na obsah pokynů, které musí případně obsahovat i informace týkající se charakteristik, které musí vykazovat spolehlivý kotevní bod.

101. Podle mého názoru tedy ze znění bodu 3.1.2.2 přílohy II směrnice 89/686 nevyplývá nic, co by podporovalo domněnku, že spolehlivost kotevních bodů, které jsou určeny k tomu, aby byly připojeny k jednomu z OOP, na nějž se vztahuje směrnice 89/686, má být nyní zkoumána také podle směrnice 89/686.

102. Toto zjištění je potvrzeno také systematickým výkladem směrnice 89/686. Přitom je třeba zejména zdůraznit, že příloha II směrnice 89/686 stanoví pouze základní požadavky na bezpečnost, které musí OOP splňovat podle článku 3 této směrnice, aby bylo chráněno zdraví uživatelů a zajištěna jejich bezpečnost. Příloha II se tak nezabývá otázkou, na které výrobky se vztahuje směrnice 89/686, ale spíše otázkou, jaké požadavky musí splňovat výrobky, na které se vztahuje směrnice 89/686.

Příloha II se tak v zásadě netýká věcné působnosti směrnice 89/686.

103. Z veškerých výše uvedených skutečností vyplývá, že na třetí předběžnou otázku je třeba odpovědět v tom smyslu, že při určení, zda osobní ochranný prostředek, na nějž se vztahuje směrnice 89/686, splňuje základní požadavky stanovené touto směrnicí, není relevantní otázka, zda je kotvicí zařízení, ke kterému může být tento ochranný prostředek připojen, za předvídatelných podmínek použití bezpečné.

E – *Ke čtvrté předběžné otázce*

104. Čtvrtou otázkou se předkládající soud táže, zda na kotvicím zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 může být na důkaz jeho souladu se směrnicí 89/686 nebo směrnicí 89/106 fakultativně umístěno označení CE, pokud Soudní dvůr dospěje k závěru, že se tyto směrnice na takové kotvicí zařízení vůbec nevztahují.

105. Zaprvé je třeba připomenout, že na první předběžnou otázku je podle mého názoru třeba odpovědět v tom smyslu, že na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 se vztahuje směrnice 89/106, pokud byla vyrobena, aby byla trvale spojena se stavbou [27].

106. V odpovědi na čtvrtou otázku je třeba zdůraznit, že jak ze systematického, tak z teleologického výkladu příslušných ustanovení vyplývá, že výrobky, na které se směrnice 89/686 a 89/106 nevztahují, nesmějí být opatřeny označením CE podle těchto směrnic.

107. V této souvislosti je nejprve třeba odkázat na rozhodnutí 93/465, v jehož příloze v bodu IB jsou uvedeny hlavní řídící zásady pro připojování a používání označení CE. [28] Podle těchto řídících zásad

– označení CE vyjadřuje shodu se všemi povinnostmi, které výrobcům v souvislosti s daným výrobkem ukládají

27 — Viz bod 82 tohoto stanoviska.

28 — Rozhodnutí 93/465 obsahuje v podstatě požadavky na zákonodárce Společenství, aby vypracoval směrnice založené na novém přístupu. Všeobecné řídící zásady pro připojování a používání označení CE obsažené v bodě IB přílohy se tudíž odrazily i ve směrnicích založených na novém přístupu, které byly přijaty po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. Krom toho byly směrnicí Rady 93/68/EHS ze dne 22. července 1993 (Úř. věst. L 220, s. 1; Zvl. vyd. 13/012, s. 173) rovněž pozměněny dosud přijaté směrnice založené na novém přístupu a sladěny s ohledem na rozhodnutí 93/465.

směrnice Společenství, v nichž se stanoví jeho připojení (bod IB, písm. a));

– označení CE na průmyslových výrobcích vyjadřuje skutečnost, že fyzická nebo právnická osoba, která uvedené označení připojila nebo za jeho připojení odpovídá, ověřila, že výrobek je ve shodě se všemi směrnicemi Společenství pro plnou harmonizaci, které se na něj vztahují, a že byl podroben všem příslušným postupům posuzování shody (bod IB písm. b));

– každý průmyslový výrobek, na který se vztahují směrnice založené na novém přístupu, musí být opatřen označením CE, nestanoví-li tyto směrnice jinak (bod IB písm. e));

– členské státy přijmou veškeré nezbytné vnitrostátní právní předpisy, které vyloučí jakoukoli možnost záměny označení CE a zabrání jeho zneužití (bod IB písm. l)).

108. Ze systematického působení těchto řídících zásad podle mého názoru jasně vyplývá, že výrobky mohou nést označení CE, jestliže se na ně vztahuje některá ze směrnic založených na novém přístupu a jestliže splňují v této směrnici stanovené požadavky [29].

109. Teleologický výklad příslušných ustanovení vede ke stejnému závěru.

110. Smyslem a účelem označení CE je zajistit volný pohyb zboží pro označené výrobky [30]. Směrnice 89/106 a směrnice 89/686 v tomto směru stanoví jasný požadavek, že členské státy v zásadě nesmějí zakazovat, omezovat nebo bránit uvádění na trh výrobků, které jsou opatřeny označením CE, na které se vztahují tyto směrnice a které jsou s nimi v souladu [31].

111. V této souvislosti je prostřednictvím označení CE příslušným vnitrostátním orgánům oznámeno, že podle názoru osoby uvádějící výrobek na trh splňuje tento výrobek požadavky příslušné směrnice založené na novém přístupu. S ohledem na svou funkci tak

29 — Viz Wagner, G., „Das neue Produktsicherheitsgesetz: Öffentlich-rechtliche Produktverantwortung und zivilrechtliche Folgen (část I)“, *BB* 1997, s. 2489, 2497.

30 — Viz bod 57 tohoto stanoviska.

31 — Článek 4 odst. 1 směrnice 89/686. Článek 4 odst. 2 ve spojení s článkem 6 směrnice 89/106.

označení CE v první řadě představuje označení určené vnitrostátním orgánům [32].

112. S ohledem na tento obecný cíl označení CE by nemělo žádný smysl, aby výrobky, na něž se směrnice založené na novém přístupu nevztahují, směly být opatřeny označením CE. S ohledem na výrobky, na které se směrnice založené na novém přístupu nevztahují, by připojování označení CE zjevně neodůvodňovalo žádnou povinnost členských států uznávat shodu výrobků s plně harmonizovanou úrovní ochrany. Označení CE těchto výrobků by pak také těžko mohlo přispět k zajištění volného pohybu zboží ve vztahu k těmto výrobkům.

113. Připojení označení CE na výrobky, na které se nevztahují směrnice založené na novém přístupu, by tak vedlo k velkému zmatku, neboť v tomto případě by nebylo jasné, co přesně bylo připojením označení CE na konkrétní výrobek osvědčeno. V konečném důsledku by to rovněž působilo nepříznivě na ochranu spotřebitele [33].

114. Z tohoto důvodu je v čl. 30 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 ze dne 9. července 2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh a kterým se zrušuje nařízení Rady (EHS) č. 339/93 [34], které platí od 1. ledna 2010, výslovně uvedeno, že označení CE se smí připojit pouze na výrobky, u kterých je toto připojení stanoveno ve zvláštních harmonizačních právních předpisech Společenství, a na žádný jiný výrobek [35].

115. Z výše uvedeného vyplývá, že na čtvrtou předběžnou otázku je třeba odpovědět v tom smyslu, že na kotvicí zařízení třídy A1 ve

32 — Klindt, T., „Das Recht der Produktsicherheit: ein Überblick“, *VersR*. 2004, s. 296, 298. Viz také van Rienen, W./Wasser, U., *EG-Recht der Gas- und Wasserversorgungstechnik*, Bonn 1999, bod 139, kteří zdůrazňují, že význam označení CE spočívá v tom, že vnitrostátním orgánům pověřeným dozorem nad trhem prokazuje, že bylo provedeno posouzení shody výrobku se základními požadavky příslušné směrnice, a proto má podle práva ES tento výrobek, není-li prokázán opak, nárok na neomezený přístup na trh a uvedení na trh ve všech členských státech. Viz také Strübbe, *Die Neuordnung des deutschen Konformitätsbewertungssystems*, Řezno 2006, s. 120 a násl.; Kapoor, A. Klindt, T., „ ‚New Legislative Framework' im EU-Produktsicherheitsrecht – Neue Marktüberwachung in Europa?“, *EuZW* 2008, s. 649, 651.

33 — Skutečnost, že v této právní oblasti by měla být nyní zohledňována myšlenka ochrany spotřebitele, je naznačena mimo jiné v bodě 30 odůvodnění rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 768/2008/ES ze dne 9. července 2008 o společném rámci pro uvádění výrobků na trh a o zrušení rozhodnutí Rady 93/465/EHS (Úř. věst. L 218, s. 82). V uvedeném bodě se odkazuje zejména na to, že označení CE by mělo být jediné označení shody, nicméně jiná označení mohou být užívána, pokud přispívají k ochraně spotřebitelů a nevztahují se na ně harmonizační právní předpisy Společenství. Viz také Lenz, C., Scherer, J., „Ist die Anbringung von Qualitätszeichen nationaler Prüfungsorganisationen neben CE-Kennzeichnungen zulässig?“, *EWS* 2001, dodatek č. 3 ke svazku 11, s. 4 a násl., kteří označují ochranu spotřebitelů a uživatelů proti uvedení v omyl za sekundární cíl označení CE i v době platnosti rozhodnutí 93/465.

34 — Úř. věst. L 218, s. 30.

35 — Rovněž článek R11 přílohy I rozhodnutí č. 768/2008 v této souvislosti výslovně stanoví, že na označení CE se vztahují obecné zásady podle článku 30 nařízení č. 765/2008.

smyslu EN 795 nesmí být připojováno označení CE na důkaz jeho souladu se směrnicí, která se na něj nevztahuje.

F – *K páté předběžné otázce*

116. Pátou předběžnou otázku položil předkládající soud pro případ, že by Soudní dvůr v odpovědích na předchozí otázky dospěl k závěru, že směrnice 89/686 a 89/106 se na dotčená kotvicí zařízení sice nevztahují, ale tato zařízení přesto mohou být fakultativně opatřena označením CE podle těchto směrnic.

117. Pro tento případ se vnitrostátní soud táže, jakým způsobem by mělo být z důvodu fakultativního označení CE zkoumáno, zda kotvicí zařízení, na něž se směrnice 89/686 a 89/106 nevztahují, splňují předpoklady stanovené v těchto směrnicích.

118. Jak jsem již uvedla výše, je fakultativní použití označení CE vyloučeno. Pátá předběžná otázka je tak bezpředmětná. Není tudíž třeba se jí dále zabývat.

G – *K šesté předběžné otázce*

119. Podstatou šesté předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda ustanovení a požadavky obsažené v EN 795 pro kotvicí zařízení třídy A1 lze považovat za právo Společenství, které může být vykládáno Soudním dvorem.

120. Pro správné pochopení této otázky je třeba zdůraznit, že EN 795 stanoví požadavky a zkušební postupy pro kotvicí zařízení pěti různých tříd označených písmeny A až E. Podle této normy jsou konstrukční kotvení zařazena do třídy A, pohyblivá kotvicí zařízení do třídy B, kotvicí zařízení s horizontálním pohyblivým vedením do třídy C, kotvicí zařízení s vodorovnou vodící lištou do třídy D a kotvicí zařízení držící vlastní hmotností do třídy E.

121. EN 795 byla CEN přijata dne 29. března 1996 a dne 12. února 2000 byla Komisí zveřejněna při provádění směrnice 89/686 jako harmonizovaná norma ve smyslu uvedené směrnice [36]. Toto zveřejnění však obsahovalo výslovnou výhradu, že EN 795 nebude zahrnovat prostředky zařazené do tříd

36 — Sdělení Komise ze dne 12. února 2000, uvedené v poznámce pod čarou 6.

A (konstrukční kotvení), C (kotvicí zařízení s horizontálním pohyblivým vedením) a D (kotvicí zařízení s vodorovnou vodící lištou) a že v případě těchto zařízení nelze vycházet z toho, že vyhovují směrnici 89/686.

122. Vzhledem ke zvláštní okolnosti, že požadavky a zkušební postupy pro kotvicí zařízení obsažené v EN 795 Komise neakceptovala a nezveřejnila v Úředním věstníku jako harmonizovanou normu ve smyslu směrnice 89/686, nelze EN 795, pokud jde o kotvicí zařízení třídy A1, považovat za harmonizovanou normu ve smyslu směrnice 89/686 [37].

123. To znamená, že EN 795 je třeba považovat za harmonizovanou normu ve smyslu směrnice 89/686, pouze pokud jde o kotvicí zařízení tříd B a E. Naopak, pokud jde o kotvicí zařízení tříd A, C a D, má být EN 795 kvalifikována jako neharmonizovaná norma technické povahy, která byla přijata soukromou organizací pro normalizaci [38]. Již z tohoto důvodu je třeba na otázku předkládajícího soudu, zda lze ustanovení a požadavky obsažené pro kotvicí zařízení třídy A1 považovat za právo Společenství, odpovědět záporně.

124. Z výše uvedeného vyplývá, že na šestou předběžnou otázku je třeba odpovědět v tom smyslu, že EN 795 nelze, pokud jde kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu této normy, považovat za právo Společenství, jež podléhá výkladu Soudního dvora Evropské unie.

H – *K sedmé a osmé předběžné otázce*

125. Pro případ, že by se Soudní dvůr prohlásil příslušným k výkladu EN 795 ve vztahu ke kotvicím zařízením třídy A1 ve smyslu této normy, se předkládající soud ve své sedmé a osmé předběžné otázce táže, jakým způsobem mají být prováděny v této normě stanovené zkoušky statické a dynamické

37 — Viz Gambelli, F., *Aspects juridiques de la normalisation et de la réglementation technique européenne*, Paříž 1994, s. 17 a násl., který poukazuje na to, že harmonizovaná norma je evropská norma vytvořená CEN, která vykazuje určité znaky. Jedním z těchto znaků je, že evropská norma vytvořená CEN byla přijata Komisí a následně zveřejněna v Úředním věstníku.

38 — Viz Jarass, H., „Probleme des Europäischen Bauproduktenrechts“, *NZBau* 2008, s. 145, 146, který popisuje normy vydané evropskými normalizačními orgány, které nebyly zadané nebo schválené Komisí, jako neharmonizované evropské normy, které obsahují čistě odborné znalosti.

pevnosti těchto kotvicích zařízení. Přitom se předkládající soud zejména ptá, zda tyto zkoušky musí být prováděny za předvídatelných podmínek použití (sedmá předběžná otázka) a s přihlédnutím k omezením použití stanoveným výrobcem (osmá předběžná otázka).

126. Vzhledem k tomu, že EN 795, pokud jde o kotvicí zařízení třídy A1, nemůže být podle mého názoru považována za právo Společenství, jež podléhá výkladu Soudního dvora Evropské unie, je sedmá a osmá předběžná otázka bezpředmětná. Není tudíž třeba se jimi dále zabývat.

VIII – Závěry

127. Vzhledem k výše uvedeným úvahám navrhuji, aby Soudní dvůr na předběžné otázky položené Rechtbank 's-Gravenhage odpověděl následovně:

„1) Na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 se směrnice Rady 89/106/EHS ze dne 21. prosince 1988 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se stavebních výrobků vztahuje, pokud byla vyrobena, aby byla trvale spojena se stavbou. Použitelnost směrnice 89/106 zásadně nebrání použití jiných směrnic týkajících se bezpečnosti výrobků.

2) Na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 se směrnice Rady 89/686/EHS ze dne 21. prosince 1989 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se osobních ochranných prostředků nevztahuje.

3) Při určení, zda osobní ochranný prostředek, na nějž se vztahuje směrnice 89/686, splňuje základní požadavky stanovené touto směrnicí, není relevantní otázka, zda je kotvicí zařízení, ke kterému může být tento ochranný prostředek připojen, za předvídatelných podmínek použití bezpečné.

4) Na kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu EN 795 nesmí být připojováno označení CE na důkaz jeho souladu se směrnicí, která se na něj nevztahuje.

5) EN 795 nelze, pokud jde kotvicí zařízení třídy A1 ve smyslu této normy, považovat za právo Společenství, jež podléhá výkladu Soudního dvora Evropské unie."